

**#Jeugdwerkwerkt – Ancienne Belgique
12 juni 2018 – Gie Van den Eeckhaut**

SOCIUS vzw, steunpunt sociaal-cultureel volwassenenwerk

Maatschappelijk innoveren

Jeugdwerk als vrijplaats voor
experiment

Experimenteren als pedagogisch principe
Experimenteren met maatschappelijke spelregels

Innovatie? Experimenteren?

Vorm? Nieuw?

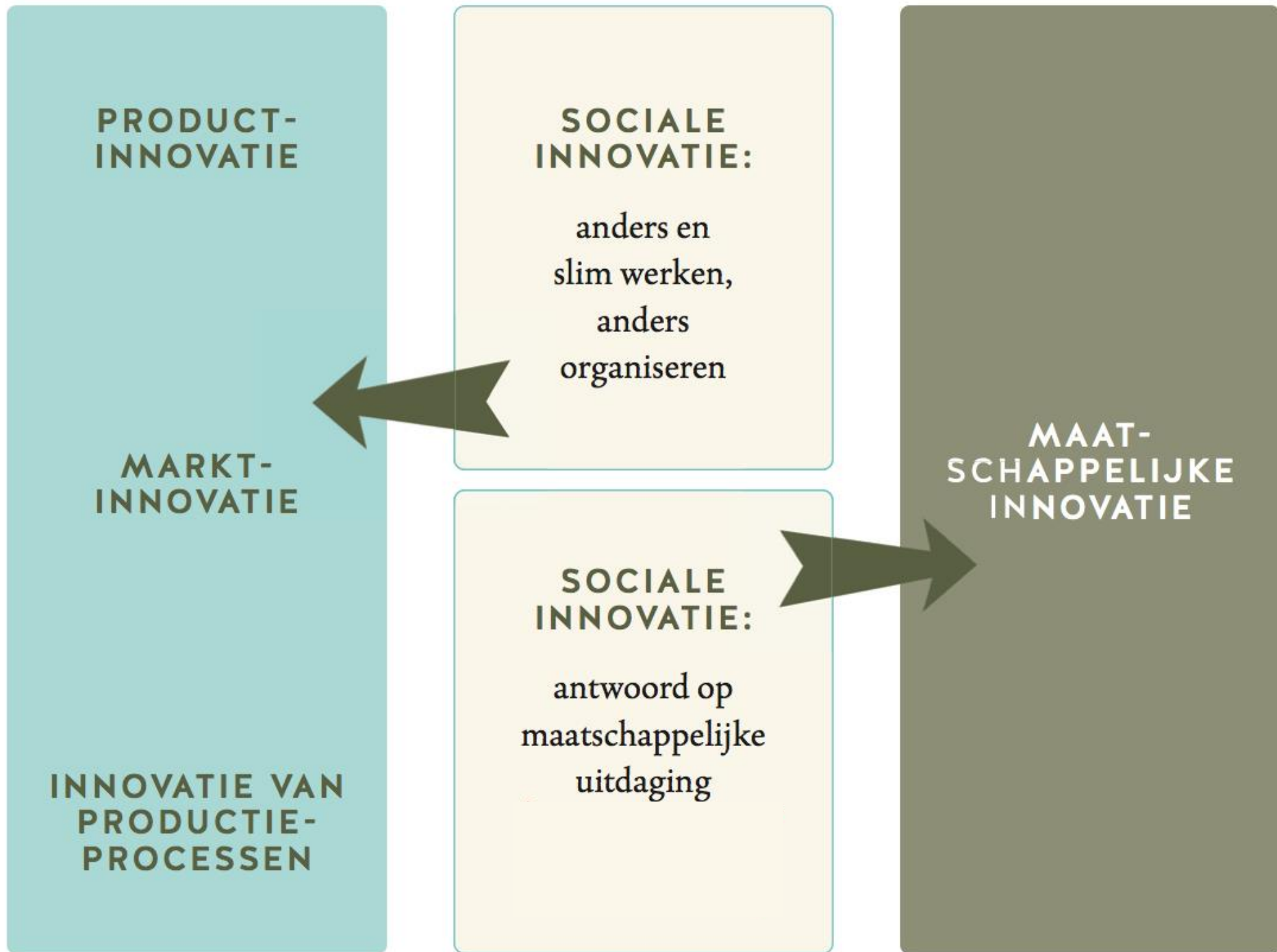

Van vorm naar finaliteit

Maatschappelijke innovatie

Missiegedreven

Maatschappelijke relevantie

PRODUCT-INNOVATIE

SOCIALE INNOVATIE:

anders en
slim werken,
anders
organiseren

MARKT-INNOVATIE

SOCIALE INNOVATIE:

antwoord op
maatschappelijke
uitdaging

**INNOVATIE VAN
PRODUCTIE-
PROCESSEN**

**MAAT-
SCHAPPELIJKE
INNOVATIE**

Maatschappelijke innovatie begrepen als 'Veranderde maatschappelijke spelregels'

- Spelregels regelen de interacties
  - Tussen mensen
  - Tussen mensen en systemen
  - Binnen en tussen systemen
- Spelregels betreffen onder andere eigenaarschap, besturing, verdeling van macht en mogelijkheden, sociale ordeningen, ...

Hardnekkige maatschappelijke problemen en uitdagingen

complex
onzeker
moeilijk stuurbaar
moeilijk grijpbaar

Leren van de geschiedenis?

Innovatie

Maatschappelijke innovatie
als resultaat

Maatschappelijk innoveren
als proces

Maatschappelijk innoveren

- Complexiteit dwingt tot 'samenstromen' van een veelheid van aansluitende, complementaire of zelfs tegenstrijdige praktijken
- Toets van de geschiedenis: maatschappelijke leerprocessen verlopen traag

Maatschappelijk innoverende praktijken

Voorafbeelding van veranderde
maatschappelijke spelregels
gedacht als deel van een samenstroom

Hypothese van de veelbelovendheid:
hoop op een als relevant beleefde praktijk met slaagkans
hoop op bijdrage aan historisch proces

Relatie met enkele experimenteeruitdagingen ...

- Risico vermijgend
- Druk op de ruimte
- Druk op de tijd

MAATSCHAPPELIJK INNOVATIE VANUIT EEN SOCIAAL-CULTUREEL PERSPECTIEF

veranderende spelregels die bijdragen aan een
duurzame, inclusieve en democratische samenleving

**MAATSCHAPPELIJK
INNOVEREN**
vanuit een sociaal-
cultureel perspectief

**MAATSCHAPPELIJK
INNOVEREN**
vanuit een sociaal-
cultureel perspectief

SAMENSTROMEN
in historisch
proces

voorafbeelding
van nieuwe,
gewenste
spelregels

Innoverende sociaal-
culturele praktijk

Innoverende sociaal-
culturele praktijk

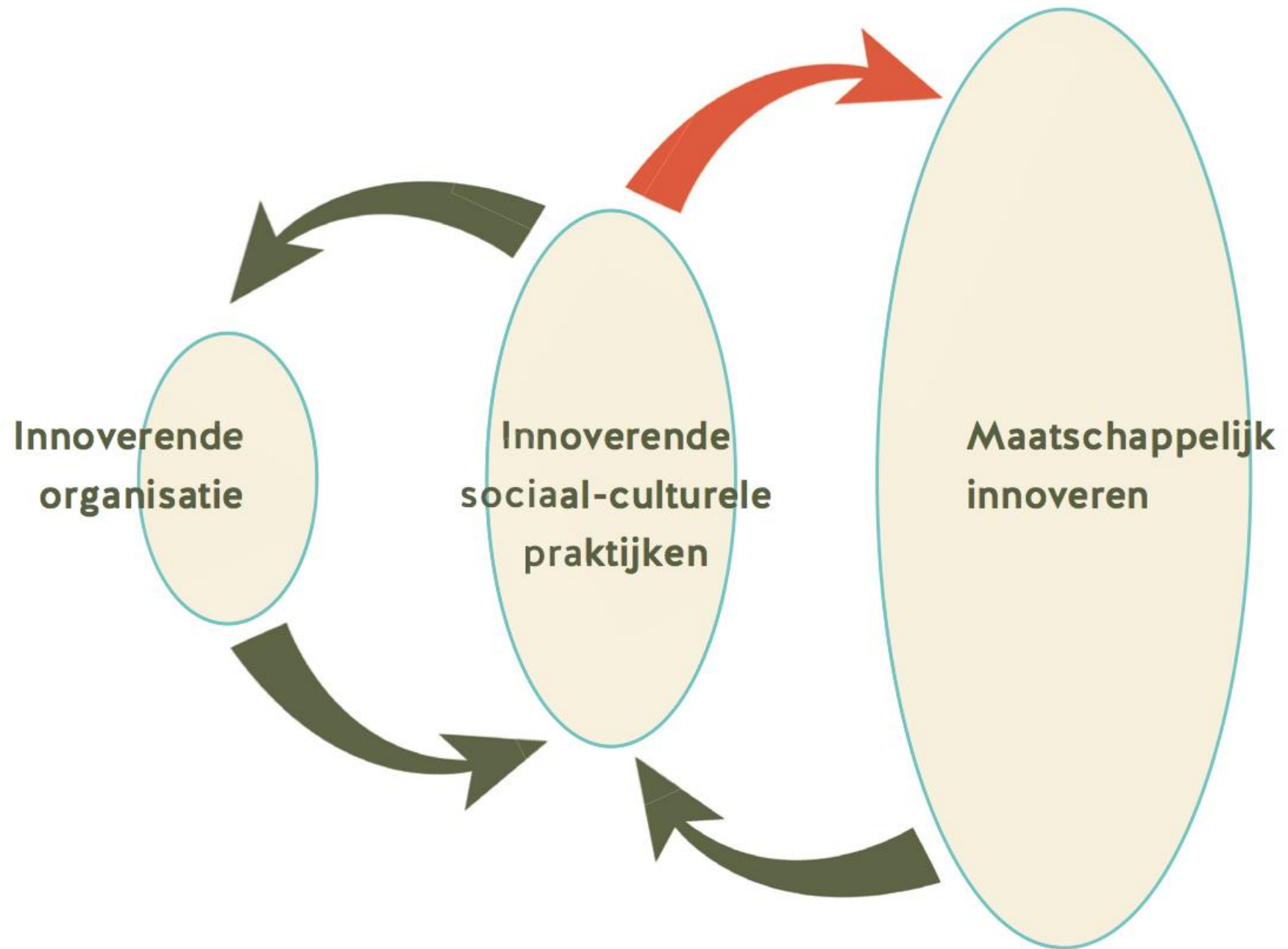
Innoverende sociaal-
culturele praktijk

Samenstromen en tegenstromen

- Strijd in de arena
- Over vechtlust en het aangaan van allianties
- Geen romantisch beeld van maatschappelijke innovatie: gaat altijd ook met strijd en een spel om de macht gepaard

Maatschappelijke verandering

- Opschalen: de wet van het getal
- Frames ontwikkelen om concrete praktijken te herbetekenen op maatschappelijk niveau (van 'verhalen over praktijken vertellen' tot 'betekenisstructuren')
- Ook altijd mikken op systemische verandering: verankeren in structuren, spelregels, instituties, praktijken
- Metareflectie over de stromen: zinvol meningsverschil organiseren

Praktijkvernieuwing: voedingsbodem

- Verbinden van ideeën door interacties mogelijk te maken: flow, bricoleren, gelijktijdigheid
- Tijd om te kiemen, te gisten, te groeien: sudderen, slow hunch
- Ruimte voor mislukking en verantwoording leidt tot 'leren'
  - Mislukking – fout – 'rakeling' (failure, mistake, nearling)
  - Cultuur van dialogale verantwoording gericht op leren – ook van mislukkingen: intern én extern